

Sygn. akt II W 25/16

KS/60-261/15

## WYROK

**W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 30 maja 2016 roku

Sąd Rejonowy w Toruniu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSR Ewa Lemanowicz-Pawlak

Protokolant : sekr. sąd. Katarzyna Pietrzak

Przy udziale oskarżyciela II US w Toruniu Magdaleny Józefiak –Muntowskiej

po rozpoznaniu w dniu 4.05. 2016 r. i 30.05.2016r.

sprawy:

I. **D. K. (1)** z d. K. ur. (...) w S.

Córki Z. i Z. z d. W.

oskarżonej o to, że:

działając wspólnie i w porozumieniu z mężem G. K. uporczywie nie wpłacała na rachunek Naczelnika(...) w T., w terminie ustawowym do dnia 30 kwietnia 2014 r. podatku dochodowego od osób fizycznych, wynikającego do zapłaty w kwocie 16.332,00 zł z zeznania o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) w roku podatkowym 2013 r.

**tj. o popełnienie wykroczenia skarbowego z art. 57 § 1 kks w zw. z art. 9 § 2 kks**

II. **G. K.** ur. (...) w T.

syna B. i J. z d. M.

oskarżonego o to, że:

działając wspólnie i w porozumieniu z żoną D. K. (1) uporczywie nie wpłacał na rachunek Naczelnika(...)w T., w terminie ustawowym do dnia 30 kwietnia 2014 r. podatku dochodowego od osób fizycznych, wynikającego do zapłaty w kwocie 16.332,00 zł z zeznania o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) w roku podatkowym 2013 r.

**tj. o popełnienie wykroczenia skarbowego z art. 57 § 1 kks w zw. z art. 9 § 2 kks**

**orzeka:**

I. oskarżonych **G. K. i D. K. (1)** uznaje za winnych zarzucanego im czynu, stanowiącego wykroczenie skarbowe z art. 57§1kks w zw. z art. 9§2kks i za to na podstawie art. 57§1kks w zw. z art. 48§1 i 4kks wymierza każdemu z nich karę grzywny w wysokości 1000 ( jednego tysiąca) złotych;

II. zasądza od każdego z oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa po 100 ( sto ) złotych tytułem opłat sądowych i obciąża każdego z nich połową wydatków postępowania w wysokości po 45 ( czterdzieści pięć) złotych.

**II W 25/16**

# UZASADNIENIE

## **Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:**

G. K. i D. K. (2) są małżeństwem i pozostają w ustroju wspólności majątkowej. Posiadają liczne zobowiązania finansowe, w tym kredyty bankowe, m.in. kredyt hipoteczny. Zobowiązania te sięgają miesięcznie kwoty 15.000 zł.

Problemy G. K. i D. K. (2) rozpoczęły się od złożenia rezygnacji z pracy przez G. K., a następnie kłopotów (...) spółki (...) (...) sp. z o.o. sp. k. Do października 2013 r. G. K. przebywał na okresie wypowiedzenia i pobierał wynagrodzenie. Następnie zajął się sprawami spółki, przekazując na ten cel wszystkie zgromadzone oszczędności.

Córka D. i G. K. studiuje w L., co wiąże się z wydatkami rzędu 3.000 zł miesięcznie.

D. K. (1) i G. K. byli obowiązani do zapłaty kwoty 16.332,00 zł do dnia 30 kwietnia 2014 r. na rzecz (...) w T.. Kwota ta wynikała ze złożenia zeznania podatkowego (...) o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) w roku podatkowym 2013.

Dowód: wyjaśnienia oskarżonej, k. 19-19v; wyjaśnienia oskarżonego, k. 30-30v, k. 122v; lista zaległości podatnika, k. 40-41; pismo informacyjne z(...); pismo informacyjne z (...)w W., k. 79; propozycja zawarcia ugody z (...), k. 81; pismo pełnomocnika oskarżonego skierowane do (...) S.A., k. 82; porozumienie z dnia 23.03.2016 r. ze Z. P., k. 84-85; kserokopia wyciągu z księgi wieczystej dotyczącej nieruchomości przy (...) w T., k. 86-89; zawiadomienie o terminie oględzin nieruchomości położonej w T. przy ul. (...), k. 113; ostateczne wezwanie do zapłaty z(...), k. 114.

D. K. (1) nie była karana sędownie.

G. K. nie był karany sędownie.

Dowód: dane o karalności, s. 34-36.

Oskarżona D. K. (1) przesłuchana w toku postępowania przygotowawczego przyznała się do tego, że nie wpłaciła w terminie podatku dochodowego za rok 2013. Wyjaśniła, że powodem niewpłacenia podatku za 2013 r. była utrata pracy przez męża z dniem 31 października 2013 r. Wskazała także, że wraz z małżonkiem G. K. posiadają liczne zobowiązania względem banków, w tym kredyty zaciągnięte w celu wsparcia działalności spółki, w której pełniła funkcję prezesa, a jej mąż był współnikiem. Miesięcznie koszty inwestycji w tę spółkę wynosiły 5500 zł. Do 2012 r. wraz z mężem zaciągnęła ok. 10 kredytów. Jako powód niewpłacenia podatku wskazała także to, że wraz z mężem jest właścicielką nieruchomości położonej w T. przy ulicy (...), której nie mogą sprzedać i jednocześnie niemożliwym jest czerpanie z niej zysków. W (...) córka oskarżonej wyjechała na studia do L. i roczny koszt jej utrzymania wynosi ok. 90.000-100.000 zł.

Oskarżony G. K. w toku postępowania przygotowawczego nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. Wyjaśnił, że podatek za 2013 r. został wygenerowany w okresie, w którym osiągał wysokie dochody. W marcu 2013 r. utracił pracę, jednak był przekonany, że jest w stanie szybko znaleźć inne zatrudnienie. Do października 2013 r. pobierał wynagrodzenie przebywając na okresie wypowiedzenia. Wskazał ponadto, że wraz z żoną posiada liczne zobowiązania finansowe związane z inwestycją w spółkę – ok. 200.000 zł. Łączne miesięczne obciążenie kredytami wynosi ok. 15.000 zł. Jako główny powód niewpłacenia podatku w terminie wskazał konieczność wydłużania terminów płatności rat kredytowych. W 2013 r. wraz z żoną D. K. (1) wydał wszystkie posiadane oszczędności. Wskazał także na to, że córka studiuje w L., z czym wiąże się konieczność jej utrzymania za kwotę minimum 3000 zł miesięcznie. Na rozprawie w dniu 30 maja 2016 r. oskarżony wyjaśnił ponadto, że obecnie prowadzi firmę zajmującą się doradztwem i jako najbliższy termin uregulowania zaległości względem(...)w T. wskazał okres półroczny. Dodał, że niezapłacenie podatku nie wynikało z uchylania się od płatności bądź też zatajenia, a z podjęcia błędnych decyzji.

W ocenie Sądu wyjaśnienia oskarżonych w zakresie odnoszącym się do wysokości ich zobowiązań podatkowych zasadniczo zasługują na przyznanie im waloru wiarygodności, jednak przyczyny, którymi usprawiedliwiali swoje postępowanie nie zasługują na uwzględnienie. Zastrzeżenia Sądu budziły wyjaśnienia oskarżonych w zakresie w jakim

wywodzili, iż nie płacenie zobowiązań podatkowych nie było przejawem złej woli, lecz wyłącznie trudnej sytuacji finansowej. Wszak z wyjaśnień samego oskarżonego wynikało, iż w okresie objętym zarzutem zainwestował własne środki rzędu 200.000 zł w spółkę. Poza tym symptomatycznym jest fakt, że relacje oskarżonych w zakresie osiągniętych dochodów miały wybiórczy charakter i koncentrowały się na wyeksponowaniu obciążeń ich majątku.

Ponadto Sąd uznał za wiarygodne zgromadzone w sprawie dowody z dokumentów, wskazane wyżej jako dowody, albowiem dokumenty te sporządzone zostały przez właściwe organy w przepisanej formie, nie zostały zakwestionowane przez żadną ze stron oraz nie wzbudziły wątpliwości Sądu.

### **Sąd Rejonowy zważył, co następuje:**

Czyn zabroniony stypizowany w art. 57 § 1 kks polega na uporczywym niewpłaceniu podatku w terminie przez podatnika. Do przypisania popełnienia tego czynu niezbędne jest więc poczynienie ustaleń w przedmiocie:

- podstawy prawnej opodatkowania i terminu płatności,
- osoby odpowiedzialnej za wpłacenie podatku,
- faktu jego nieuiszczenia w terminie,
- uporczywego charakteru tego działania.

Co do trzech pierwszych okoliczności konieczne jest ustalenie, jaki przepis prawa podatkowego obliguje określone osoby czy podmioty do wpłacania podatku i jaki określa termin, a także ustalenia kręgu osób odpowiedzialnych za wykonanie tego obowiązku.

W dalszej kolejności konieczne będzie stwierdzenie, że działanie osób odpowiedzialnych miało charakter uporczywy. W przeciwnym bowiem razie będzie jednego ze znamion wykroczenia z art. 57 § 1 kks. Przez „uporczywość” rozumie się zachowanie długotrwałe, powtarzalne, nacechowane złą wolą i nieustępliwością (por. wyrok SN z dnia 27 lutego 1996 r., II KRN 200/95, Orz. Prok. i Pr. 1996, nr 10 oraz postanowienie SA w Krakowie z dnia 13 grudnia 2000 r., II AKz 289/00, KZS 2000, z. 12, poz. 28).

Przepisem zobowiązujących oskarżonych do zapłaty podatku dochodowego w terminie do dnia 30 kwietnia 2016 r. jest art. 45 ust. 4 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Dokonując prawnokarnej oceny zachowania sprawcy istotne jest ustalenie, czy w dacie płatności podatku, którego nie uiszczono w terminie, zaniechanie podatnika cechowała uporczywość, a więc nie tylko zamiar niezapłacenia podatku do wskazanej przez ustawę daty, lecz i np. odsunięcie jego uregulowania na dłuższy, bliżej nieokreślony czas. Zatem sposób postąpienia podatnika po uchybieniu temu terminowi, jest ważny dla ustalenia, czy w dniu, w jakim podatek miał być zapłacony, można mówić, że uchybienie terminowi miało cechę uporczywości, czy jedynie była to zwłoka w terminowym regulowaniu podatku. Nie ma przy tym znaczenia, czy chodzi o płatność dotyczącą podatku realizowanego jednorazowo, czy też podatku płaconego w ratach, bądź w formie zaliczek. Zachowanie podatnika mające miejsce po upływie terminu płatności podatku, może wskazywać, czy jego zamiarem w dacie upływu tego terminu było uporczywe niepłacenie podatku. Uporczywość tę odnosić zaś należy zarówno do sytuacji, gdy podatnik lekceważył terminy płatności podatku rozliczanego zaliczkami czy ratami, jak i gdy nie płaci w terminie regulowanego jednorazowo. O jego zamiarze uporczywego niepłacenia podatku świadczyć właśnie może długotrwałe nieregulowanie owego podatku, będącego już zaległością podatkową. Może to dotyczyć zwłaszcza np. sytuacji, gdy podatnik, mimo złożenia deklaracji podatkowej i wykazania w niej należnego do zapłaty podatku, nie podejmuje, i to w długim okresie czasu, jakichkolwiek działań w celu uregulowania owego podatku, choć termin jego płatności już minął. Tym samym na gruncie omawianego przepisu, pod pojęciem „uporczywości” rozumieć należy zarówno wielokrotność zachowań sprawcy, jak i jednorazowe jego zachowanie, jeżeli jest ono długotrwałe i mimo że ma miejsce już po terminie płatności podatku, gdyż to wskazuje, iż zamiarem sprawcy było nie tylko nieuregulowanie podatku w terminie, ale

także przesunięcie go na dalszy, dłuższy moment, bez występowania o odroczenie jego płatności lub rozłożenia na raty ( zob. Sąd Najwyższy w postanowieniu z 28 listopada 2013, I KZP 11/13, źródło LEX).

W realiach przedmiotowej sprawy według wersji oskarżonych powodem zaległości podatkowych były ich kłopoty finansowe. Oskarżony G. K. wspominał jednak, że na działalność spółki przeznaczył ok. 200.000 zł. Biorąc pod uwagę kwotę zaległości podatkowej (16.332,00 zł) i fakt, że oskarżony osiąga obecnie dochody w wysokości 8.000 zł, nie sposób przyjąć, iż nie miał środków na pokrycie należności publiczno-prawnych. Oskarżeni dysponowali środkami pieniężnymi, jednak postanowili przeznaczyć je na inny cel. Świadczą o tym również wyjaśnienia obojga oskarżonych, w których wskazali, że pieniądze, które posiadali przeznaczyli na spłaty rat kredytów i na studia córki zagranicą. Takie działanie oskarżonych nie stanowi usprawiedliwienia dla zaniechania płatności należności publiczno-prawnej w terminie. Nie można bowiem priorytetowo traktować prywatnych zobowiązań i jednocześnie całkowicie zaprzestać regulowania należności wobec Skarbu Państwa.

W ocenie Sądu oskarżeni zachowaniem swoim wyczerpali znamiona wykroczenia skarbowego z art. 57§1 kks. Ich zachowanie cechowała bowiem uporczywość rozumiana jako zawinione – świadome – nieuregulowanie w/w należności podatkowych. Wniosek taki sąd wysnuł po analizie zachowania oskarżonych po dacie płatności należności podatkowych. Należy ponownie zaakcentować, iż wskazany typ czynu zabronionego, który jest wykroczeniem skarbowym indywidualnym, penalizuje samo uchylanie się podatnika od opodatkowania, w znaczeniu zapłaty podatku. Zarazem owo uchylanie się ma mieć charakter „uporczywy”, tj. utrzymujący się długo. Jednocześnie podkreślić należy, iż pojęcia „uchylania się” od zapłaty podatku nosi w sobie element złej woli podatnika. Zdaniem Sądu oskarżeni posiadając składniki majątku i osiągając dochód mają obowiązek zabezpieczyć środki na zapłacenie podatku z zarobionych pieniędzy.

Wymierzając oskarżonym kary sąd zwracał uwagę, aby ich dolegliwości nie przekraczały stopnia winy oraz społecznej szkodliwości zarzucanych im czynów. W stosunku do oskarżonych biorąc pod uwagę stopień zawinienia oraz społecznej szkodliwości czynów, determinowany w głównej mierze długim okresem nieiszczenia należności oraz jej wysokością i rodzajem, na podstawie art. 57 § 1 kks w zw. z art. 48 § 1 i 4 kks w myśl art. 50 § 1 kks, Sąd wymierzył każdemu z oskarżonych karę grzywny w wysokości po 1000 zł. Przy wymiarze w/w kary sąd miał również na względzie sytuację materialną oskarżonych, którzy utrzymują się obecnie z prowadzonej przez G. K. działalności gospodarczej. Nie uszło uwadze Sądu także to, że oskarżeni posiadają liczne zobowiązania finansowe, które starają się płacić na bieżąco. Nadto jako okoliczności łagodzące sąd poczytał uprzednią niekaralność obojga oskarżonych.

Sąd uznał więc, że orzeczone kary są adekwatne do zarzucanych oskarżonym czynów i będą miały na nich wychowawczy wpływ, będą im bowiem uświadamiać konieczność przestrzegania norm prawnych oraz nieopłacalność działań niezgodnych z prawem. Sąd zwrócił uwagę też, by orzeczone kary nie przekraczały swą dolegliwością stopnia zawinienia sprawcy. Kary orzeczone wobec oskarżonych czynią również zadość społecznemu poczuciu sprawiedliwości, a także spełnią swe zadania w zakresie prewencji generalnej, polegającej na kształtowaniu w społeczeństwie postawy poszanowania prawa, a także wyrażają brak społecznego przyzwolenia na ignorowanie obowiązków wynikających z ustaw podatkowych.

Na podstawie art. 113 § 1 kodeksu karnego skarbowego w zw. z art. 627 kpk w zw. z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych. (Dz. U. 83.49.223 z późn. zm.) zasądzono od oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa ( kasy (...) ) kwotę po 100 zł tytułem opłaty, obciążono każdego z oskarżonych połową wydatków w wysokości po 45 zł. Oskarżeni mają stałe źródła dochodu, w związku z tym będą mieli możliwość pozyskania środków na pokrycie również tych należności sądowych.